

0-16

Dikxōrō tša sethsaba sa Phalaborwa

1. Ba xa Malatši ke bona ba bopilexo sethsaba le Naxa ya Phalaborwa. Ke ba bina Nōkō. Xomme Moloko wo o tšwele thšabeng sa xa Mmakou sa ba bina kxabo ya thšweni. Rraxo malatši wa pele xothwe ke yena Mmakau yo a tswetseng Mmakau moxolo wa Malatši wa Mathomo xo fihla naxeng ya Phalaborwa. Malatši xe a thšabile xo Moxolo a lwa le sethsaba se sengwe tseleng ka mose wonu wa Noka ya Odi Lempopo River. Ke xona mo a hweditšē xo serētō se se swa sa Xo bina Nōkō mohlang a fenyako thšabana seo.

Direto tša leloko. Malatši phēpela ka ngweta bošexo lesena O nee balata. Ke ranthšana phuti e hlwa-malōbana, mosexare e hlwa e robetše. Ke bana ba seala sa Mamokxoma-lodi ya bašōkwē O sebone Šōkwē xo falala lehomo le bile le xalw. Le bile le bo kxašane la mmapaane marumō makuba mmele ma xalefa Ale thekeng.

Malatši le Malatšana ba xanetšana moxolo ore letšatši letšwa bodibeng bya bya lewatle Moratho Ore letšwa phaxong ya more wo Moxolo. Malatši Orile a e ya thobolong are lena bana baka le re xo šala le leme madipa letšatši le tlare xo fiša la ŋwa dinyoba mehlabaneng.

2. Leloko la ba Malatši le bolela xore le tseba xo neša pula. Xape le barudi ba thšipi ba kxale batšwa lokong le. Ke bona beng ba naxa ya Phalaborwa. Xape Maxoši a kxale byalo ka bo Mošōlwane le Makekele ba ba be ba ruile dikxomo tše ntši.

2. Ba Kxalaka elexo Malesa

Bakxalaka ba xa Malesa ba bina thšweni.

Ba xa Malesa ke sethsaba seo setsenexo naxeng ya Phalaborwa e setše ele kxale ba Phalaborwa ba dutši naxeng ya Phalaborwa. Ba kxalaka ba tšwele Bokxalaka thokō ya Bohlabatšatši la Borwa. Ba be ba tsoma madulo. Xe ba fihlile felo mo xo bitšwaxo Lenetlong moo xo thwexo xo ngwadilwe, dilo tšohle lebyeng kxošana ya bona ya roma batho xo tla xo bona thaba ya Sekxopo yeo e bonala xo xe bale Lenetlong. Xe ba fihlile thabeng ba namela thaba xo lebelela naxa xe ena le batho. Ke xona ba bona meši ethonya thabeng tša bo Sealeng le bo kxōpōlwē. Xomme ba boela Moraxo xo tsibiša kxosi Thonke yo o a lataxo moxolo Malesa. Xe kxosi e kwele xoba Sekxopo ke felo fao xo senaxo Motho ba huduxela xona. Xe bale xona kxosi ya roma banna xo tsibiša ba Phalaborwa xo fihla xa Bakxalaka thabeng ya Sealeng. Xomme kxosi ya fetola xore Thonke a nthše

3. mosadi xo fa ba Phalaborwa bao ba tlaxo xo mo dumelela xo dula Sekxōpō. Ke kamo xo hwetswaxo bo ngwana malesa mo boxošing bya ba Phalaborwa. Serētō sa leloko. Ke Malesa kxolo a lebapala. Ba xa Malesa ebe ele bo makxolo wa dikxosi

ka xo tšeelewa bana xo be basadi ke dikxoši. Xomme ba be ba sa balwele lōk lelokong la Sethšaba sa ba Phalaborwa.

3. Ba xa Monyela.

Ba xa Monyela ke ba bina Nōkō. Xomme ebe e se ba Phalaborwa. Sa tsene Sethšabeng sa ba Phalaborwa ka moraxo. Ba tšwa Boleudi thokō ya Borwa-bohlabatšatši. Papaxo sathšaba se ke Monyela. Le bona ba be ba tsoma bodulo. Ba tšwile falo mo xo bitšwaxo Lebala. Ke ba fihlile Phalaborwa ba be wa thabeng tša Mamenong thoko ya Bohlabatšatši le Sealong.

Serētō. Ke monyela a sediba inotho wa tšiba ya Mabela wa phēatla thōkō o phēitlile tšiba ya Monyela. Ke ba moyela ka lebala. Ba xa Monyela ke batho ba xo rata kudu xo leme.

Xomme bona ke bašele xo ba Phalaborwa. Xomme le bona ba bitšwa bo Makxolo wa dikxoši. Xape xona le dikomana tše dingwe di betlilwe xo ke Mamolebela Monyela.

4. Nkwane.

Baxa Nkwane ba bina Nōkō. Xomme bona ba tšwa lelokong la dikxosi tša Phalaborwa. Xomme bona ba fīš bitšwa ba xa Nkwane ele ka baka la leina la papa bona Nkwane ele yo Mongwe wa bana ba kxosi tše kxale mo Phalaborwa.

Serētō Sa lelōki. Ke Nkwane wa phaše maxarola motho ke leromō. Nkwane mo direla bangwe. Xomme mo serētōng sa Nkwane xo kwale botse xe ebe ele Modiri wa thšipi a direla Sethšaba kemoka malepe le tšohle tše thšipi. Xape xo thwe ke dingaka ka xe barudī ba thšipi ba be ba tše by wa xore thšipi e dirwa ke bongaka. Xomme bona ke bakxomana.

5. Kxoro ya xa Pelusa

Pelusa o bina Nōkō xomme ke lelōko la Malatši byalo ka Nkwane. Pelusa o tswetšwe ke dikxoši tša kxale tša ba Phalaborwa.

Serētō. Pelusa Maru a pula. Ke le latswang le latšwa thšipi la xa pelusa. Xomme ke ba kxomana mo Maxeng ya Phalaborwa.

5. Kxoro ya Mašale.

Ba xa Mašale ba bina Nōkō. Xomme bona ke ba tloxolo ba dikxoši. Mmaxo bona o belexwa ke dikxoši. Xomme bona baile ba wa dithabeng tšeo di bitšwaxo tša xa Mašale fao xo naxo le sehlaro xoba lebye le bitšwaxo lethšako ele xo lebye la xo tlotšā dikomana. Xape le batho ba tlola ka lona mme le hloxo xore ebe ba bahubedu.

Xomme falo fao ke Mahlakanong a noka ya Lehleba le Lepelle.

Serētō. Ke mašale a kwapeng thšidi ya lobata ya barwa Moxale. Xomme bona ebe ele dingaka kano serētō sehlatšollaxo ka xona. Xomme e sale ba lelōkō la ba Phalaborwa.

7. Exoro ya xa Seemela.

Ba xa seemela ke ba bina, Nōkō. Ke seemela wa mo Phalaborwa ele

ba th šaba seo rekwelexo se ema le Ramatladi ntweng ya xaxwe le Meele. Xomme bona ke dingaka tša pula.

Ke moloko wa Mošate.

Serêto Ke ba Seemela sa Ramatladi a thobela. Ke batswele xa le lobe lengwe.

6. 8. Kxoro ya xa Setsoxe Hlame.

Setsoxe ba bina Nôkô. Xomme bona ba tšwa lelokong la mošate Setsoxe ele ngwana wa kxoši kxašane. Xomme selsoxe e be a swanetše xo ba kxoši. Ka baka la kxoši xonyala bana ba Motho ka o tee Xomme boxoši bya tšwa xo Setsoxe bya boela xo Mašôlwane kamo re kwelexo xe boxoši bo boela Mošôlwane ka mmaxo setsoxe.

Serêto. Ke Setsoxe le Mokxotho Hlame xolo wa bokxalaka Setsoxe o hweditšê serêto xo papaxwe kxašane e sale mošimanyana. Xothwe obe a tsoxa a rwele mesebe tšatši le lengwe le le lengwe xe e sale xosasa byalo ka monna. Byalo papaxwe are ngwana yo ke setsoxe. Xomme yena o tso xa le mesebe xe bo e sa. Ke xona ya ba Setsoxe.

9. Kxoro ya Ramošaba.

Ba xa Ramošaba ba bina Nôkô Xomme ke seripa sa sethšaba. Ba be ba dula thabeng ya Selongwe.

Serêto. Ke Ramošaba Selongwe sa Mosabanoka Motšelele ke seripa sa Sethšaba.

7. 10. Dikxoro tše dingwe.

Mo Phalaborwa xona le mo o xobexo xa dula dithšaba tše dingwe kxale tše elexo dithšaba tša dinaxa tše dingwe.

(1) Ba-Naxeng elexo thšaba tše di hwetšwaxo mo dithabeng tša bo Tzaneen le Duivelskloof di kile tša dula Naxeng ya Phalaborwa thabeng ye bitšwaxo Nareng Kxaufsi le thaba ya Lolwe.

(2) Xomme xape xona le thabana tše di bitšwaxo Batlokwa nro naxeng ya Phalaborwa. Xomme xo Šupa Koba thšaba tsa ba Nareng le Batlokwa di kile tša dula faseng la Phalaborwa. Xothwe xe dithšaba di dula felo fao di be di tšwa Mahubedung mo o xobexo xo dutši kxoši tša ba Phalaborwa. Xothwe dithšaba tše di tlošitšo ke phapang yeo ebeng ya ba xona xare xa dikxoši tša dithšaba. Xomme xa xo tsebye xore kxoši ya Phalaborwa ebe ele mang.

Ditšwa xo Potokiši

Mphato ke Madima

END. S. 566 CBB\115